

บทที่ 2

ความเป็นมาและการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุอาชีวะ

ความเป็นมาขององค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศและศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุอาชีวะ

องค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศ (Helpage International) เป็นเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ โดยไม่แสวงหาผลกำไร มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ยากจนทั่วโลก โดยไม่จำกัดเพศ เรื้อรัง ศาสนา ปัจจุบันมีองค์กรสมาชิกมากกว่า 45 องค์กรทั่วโลกในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา มีสำนักงานใหญ่อยู่ณ กรุงลอนדון ประเทศสหราชอาณาจักร มีสำนักงานระดับภูมิภาค 4 แห่ง ในอเมริกาใต้ อยู่ที่ประเทศโบลิเวีย และฟิลิปปินส์ อยู่ที่ประเทศไทย บังกลาเทศ ลาตินอเมริกา อยู่ที่ประเทศไทยร์บาก็อก และเอเชียอยู่ที่ประเทศไทย สำนักงานเหล่านี้ให้การสนับสนุนด้านโครงการต่างๆ ทั่วโลก โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงานดังนี้

- เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ยากจนและด้อยโอกาสทางสังคมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
- เพื่อส่งเสริมการพัฒนาองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านผู้สูงอายุ
- เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ ที่ตกเป็นเหยื่อของความแตกแยก ความขัดแย้งทางการเมือง หรือผู้ที่ประสบภัยพิบัติ
- เพื่อปลูกจิตสำนึกในสังคมด้านการคุ้มครองผู้สูงอายุ

กิจกรรมหลักขององค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศ

1. การสนับสนุนโครงการ โดยให้ทุนสนับสนุนองค์กรที่ปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้สูงอายุในประเทศต่างๆ
2. การระดมทุนและการสนับสนุนองค์กรสมาชิก มีการระดมทุนในรูปแบบ ต่างๆ เพื่อนำเงินที่ได้มาใช้ในการสนับสนุนโครงการ และผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และจัดสัมมนาเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกลุ่มองค์กรสมาชิก

3. การผลิตตำราและสิ่งพิมพ์ โดยผลิตوارสาร AGEWAYS ราย 3 เดือน เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนางานด้านผู้สูงอายุและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ด้านผู้สูงอายุ โดยจัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ และมีการแปลเป็นภาษาไทย ชนิด ภาษาของอนุโคนีเชียง และภาษาไทย นอกจากวารสารดังกล่าวแล้ว ได้มีการจัดพิมพ์ตำราและคู่มืออีกหลายเล่ม เช่น Adding Health to Years , Income Security in Old Age เป็นต้น ตลอดจนจัดพิมพ์เอกสารและจัดทำเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านผู้สูงอายุอีกเป็นจำนวนมาก

4. งานฝึกอบรม องค์กรสมาชิกในประเทศต่างๆ มีการจัดการฝึกอบรมสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ ทั้งในระดับห้องถันและระดับประเทศ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในลักษณะต่างๆ นอกจากนี้องค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศได้ร่วมกับองค์การสหประชาชาติจัดการสัมมนาองค์กรพัฒนาเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุอีกด้วย

องค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศในประเทศไทย

องค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศ ได้ให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทยเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 แต่ได้เข้ามาปฏิบัติงานจริงจังในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2531 โดยในระยะแรกสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้ขยายสำนักงานมาตั้งอยู่ที่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักงานองค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศ ในประเทศไทย เป็นสำนักงานผู้แทนภาคพื้นเอเชีย และเป็นที่ตั้งของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย (Asia Training Centre on Ageing) กิจกรรมหลักขององค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศในประเทศไทยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ งานพัฒนาและสนับสนุนโครงการ งานสารสนเทศ และงานฝึกอบรม

งานพัฒนาและสนับสนุนโครงการ

องค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศได้ให้การสนับสนุนเงินทุนแก่องค์กรที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ให้สามารถจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น

- การส่งเสริมอาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ
- การพัฒนาสภาพถาวรของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะจากโรคต้อกระจก
- การบริการด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ
- การบริการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุในชุมชน

- การพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ
- การผลิตข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- การฝึกอบรมบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ
- การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบภัยพิบัติจากธรรมชาติและสังคม
- การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุ

งานสารสนเทศ

มีกิจกรรมหลักคือ

- การผลิตวารสารวิชีวิต เป็นวารสารราย 3 เดือน แปลจากวารสาร AGEWAYS มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อผู้สูงอายุด้านต่างๆ เช่น งานโครงการ งานฝึกอบรม การดูแลสุขภาพ และกิจกรรมในชนบท เป็นต้น
 - จัดทำเอกสารข้อมูลเพื่อเป็นสื่อกลางในการกระจายข่าวสาร และเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์งานด้านผู้สูงอายุในประเทศไทย สำหรับหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - การเผยแพร่ข้อมูลด้านผู้สูงอายุผ่านสื่อมวลชนต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และการจัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษที่เกี่ยวเนื่องกับผู้สูงอายุ เป็นต้น
 - ห้องสมุด องค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศมีห้องสมุดประจำสำนักงานที่เก็บรวบรวม หนังสือ เอกสาร และวีดีทัศน์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

งานฝึกอบรมและความเป็นมาของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย

องค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศ ได้ริเริ่มงานฝึกอบรมโดยจัดตั้ง ศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย (Asia Training Centre on Ageing) ขึ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2536 และดำเนินการอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนรายแรกที่ให้บริการการฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุโดยตรง มีเจ้าหน้าที่เพื่อรับผิดชอบงานฝึกอบรมโดยตรง และได้มีการจัดทำแผนงานฝึกอบรมที่ชัดเจนขึ้นในปี พ.ศ. 2538 ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรม เพื่อตอบสนองความต้องการของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค

โดยที่นี่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน จงเน้นกระบวนการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม ใช้เทคนิควิธีการฝึกอบรมที่หลากหลาย บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าทุกคนมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานที่มีคุณค่าต่อการແຄเปลี่ยน นำไปสู่ความรู้ใหม่และการเรียนรู้ร่วมกัน

ศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเชียงใหม่ทำการจัดการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกและกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความสนใจในงานฝึกอบรมทั้งในระดับห้องถิน ระดับประเทศ ตลอดจนระดับภูมิภาค สำหรับในระดับภูมิภาคนั้นทางศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเชียงใหม่ได้มีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายสมาชิกขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความแข็งแกร่งรวมไปถึงความมั่นคงในองค์กรที่ทำการกำกับดูแลงานด้านผู้สูงอายุ โดยได้มีการกำหนดประเทศไทยเป้าหมาย 4 ประเทศ คือ ประเทศไทย บังคลาเทศ จีน และ เวียดนาม เมื่อกลุ่มประเทศไทยเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางของงานฝึกอบรมและทำการเผยแพร่ไปยังกลุ่มสมาชิกภายในประเทศรวมไปถึงการกระจายไปยังประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเชียงใหม่ที่มีความสนใจต้องการจัดการฝึกอบรม ก็จะทำการพิจารณาว่าจะส่งเจ้าหน้าที่ไปหรือจะให้กลุ่มสมาชิกที่อยู่ในประเทศไทยที่ใกล้เคียงกับประเทศไทยที่ต้องการการฝึกอบรมเป็นผู้ทำการฝึกอบรมให้แทนโดยทางศูนย์ฝึกอบรมจะเป็นผู้สนับสนุนด้านค่าใช้จ่าย

แผนงานในการพัฒนากลุ่มเครือข่ายได้ครอบคลุมด้านหลักของการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์กรที่ทำการกำกับดูแลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ การคุ้มครองผู้สูงอายุทางด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ รวมไปถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่ให้ความสำคัญและพยายามที่จะพัฒนากลุ่มเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง ในประเด็นที่ได้กล่าวมา

การดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเชียงใหม่

ประเทศไทย

- ได้มีการจัดตั้งมูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุขึ้นเพื่อเป็นศูนย์เครือข่ายภายในประเทศไทยที่ทำการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกและผู้สนใจที่เป็นบุคลากรในองค์กร
- จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับงานฝึกอบรมทั้งในรูปแบบของแผ่นพับ หนังสือ วีดีโอทัศน์
- ได้ให้ทุนสนับสนุนแก่หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

- ได้รับทุนสนับสนุนจากองค์กรอนามัยโลกในการจัดการฝึกอบรมในระดับหมู่บ้านด้านการช่วยเหลือทางด้านสุขภาพระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยได้มีการจัดฝึกอบรมในแต่ละภาคของประเทศไทย รวมไปถึงการได้รับการสนับสนุนให้มีการผลิตสื่อเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุทั้งเป็นเอกสารและวีดีทัศน์

บังคลาเทศ

- ได้มีการให้ทุนสนับสนุนแก่กลุ่มผู้วิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทย
- มีการพัฒนาองค์กรระดับราษฎร์ในประเทศไทยให้มีพื้นฐานในการฝึกอบรมให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุในประเทศไทย
 - มีการจัดตั้งคลินิกผู้สูงอายุโดยองค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุในกลุ่มสตรี (Bangladesh Women Help Organization) เป็นผู้จัดตั้งและทางศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเชี่ยวชาญได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปทำการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของศูนย์ในบังคลาเทศ
 - ได้รับความร่วมมือในการระดมทุนจากองค์กรอิสลามในบังคลาเทศในการช่วยเหลือทางด้านการเงินให้แก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้

จีน

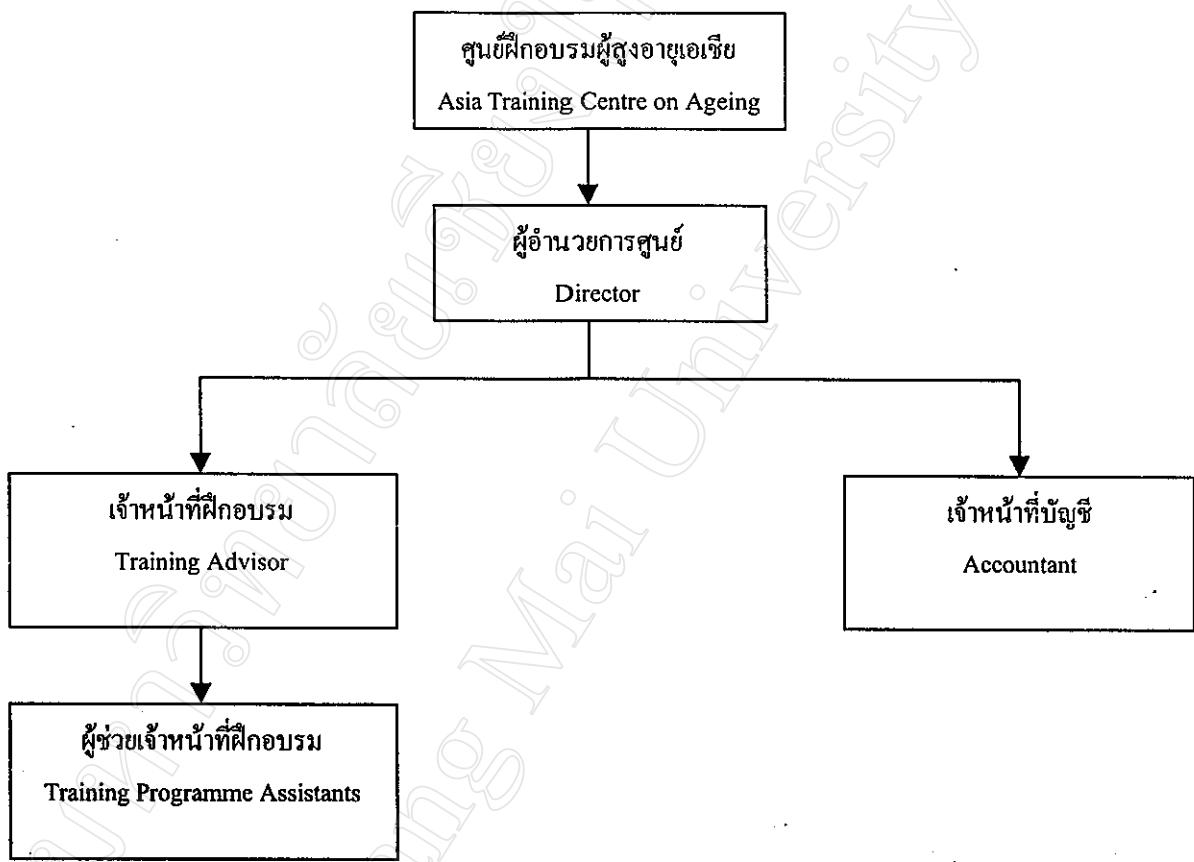
- มีการจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุขึ้นในจังหวัดเดียวนิง โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลในจังหวัด
 - ในซีจ้วนได้มีการจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อทำการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมให้ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ
 - ได้มีการจัดทำหลักสูตรการพยาบาลผู้สูงอายุขึ้นในจีน โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรของรัฐในการส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการฝึกอบรมและร่างหลักสูตรขึ้นมา

เวียดนาม

- มีการจัดการฝึกอบรมให้ผู้สูงอายุในหมู่บ้านให้มีการดูแลและช่วยเหลือกันได้
- ได้รับการสนับสนุนจาก The Research Centre on Ageing Support (RECAS) ในการให้ทุนสนับสนุนการจัดการฝึกอบรมทางด้านการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ
- มีการจัดการฝึกอบรมโดยกลุ่มสมาชิกของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุในเวียดนามเป็นผู้ประสานงานในการจัดการฝึกอบรมให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ภูเขาของเวียดนาม

โครงสร้างองค์กรของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย
รูปแบบของโครงสร้างองค์กรของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย แสดงด้วยภาพดังนี้

ภาพที่ 1 แผนผังองค์กรของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย

จากแผนภาพองค์กรจะเห็นได้ว่า โครงสร้างองค์กรของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชียจะประกอบไปด้วย

1. ผู้อำนวยการ (Director)	1 ท่าน
2. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม (Training Advisor)	3 ท่าน
3. เจ้าหน้าที่บัญชี (Accountant)	1 ท่าน
4. ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม (Training Programme Assistant)	2 ท่าน

ซึ่งในแต่ละหน้าที่จะมีความรับผิดชอบที่แตกต่างกันตามรายละเอียดดังนี้

ผู้อำนวยการศูนย์ (Director)

- บริหารและจัดการ โปรแกรมการฝึกอบรม
- ให้คำแนะนำต่อเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในโปรแกรมฝึกอบรม
- ประชาสัมพันธ์งานและบริการของศูนย์ฯต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมไปถึงองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่นุ่งหัวงผลกำไร
- พัฒนางานฝึกอบรมทั้งในรูปแบบของการจัดการฝึกอบรม การผลิตสื่อทั้งในด้านสิ่งพิมพ์ และวีดีโอคลิป
- บริหารและจัดการศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเชียง
- บริหารงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ทำการระดมทุนจากภายนอกเพื่อหาแหล่งเงินทุนในการดำเนินงาน

เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม (Training Advisor)

สาเหตุที่มีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 3 คน คือ แต่ละคนจะทำการรับผิดชอบในประเทศที่ถูกกำหนดเป็นเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางในงานฝึกอบรมนั้นคือประเทศไทยบังคลาเทศ ประเทศไทย และประเทศเวียดนาม สำหรับประเทศไทยนั้นจะทำการมอบหมายให้บุคลนิชพัฒนาผู้สูงอายุเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมในประเทศไทยโดยมีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมทำหน้าที่ประสานงาน โดยหน้าที่โดยรวมของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมมีดังนี้

- พัฒนางานฝึกอบรมในประเทศไทยเป้าหมายที่ได้รับผิดชอบ
- พัฒนางานฝึกอบรมและถือการฝึกอบรมให้มีความทันสมัยและง่ายต่อการทำความเข้าใจรวมไปถึงการเข้าถึงในความเข้าใจของผู้สูงอายุ
- ทำการบริหารและจัดการงบประมาณที่ได้รับในการจัดการฝึกอบรมในประเทศที่เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมได้รับผิดชอบ
- รับผิดชอบในงานเลขานุการที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ

เจ้าหน้าที่บัญชี (Accountant)

- รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีทั้งในส่วนของรายได้และค่าใช้จ่าย
- จัดทำรายงานการเงินเป็นรายเดือน รายภาค และ รายปี
- รับผิดชอบในการจัดการและบริหารเงินสดใน
- ดูแลรับผิดชอบในด้านค่าใช้จ่าย

- ทำการควบคุมรายจ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณที่ได้จัดทำไว้
- จัดเก็บเอกสารให้อยู่ในรูปแบบที่ตอบสนองต่อการตรวจสอบของฝ่ายตรวจสอบ
- ประสานงานร่วมกับผู้อำนวยการในการจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี

ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม (Training Programme Assistants)

ในตำแหน่งนี้จะมีเจ้าหน้าที่อีก 2 คนในส่วนหน้าที่และความรับผิดชอบจะมีความคล้ายคลึงกัน แต่การที่มีเจ้าหน้าที่ 2 คน เพราะว่า จะได้มีการแบ่งการจัดทำข้อมูลและเตรียมการการจัดการฝึกอบรมได้อิสระทั้งถึง โดยเจ้าหน้าที่คนที่ 1 จะรับผิดชอบในประเทศไทย และ ประเทศจีน ส่วนเจ้าหน้าที่คนที่ 2 จะรับผิดชอบในประเทศไทยและบังคลาเทศ สำหรับประเทศอื่น นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาก็จะตามการได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการศูนย์ สำหรับหน้าที่โดยทั่วไปมีดังนี้

- จัดเตรียมอุปกรณ์และสื่อการฝึกอบรมเพื่อสนับสนุนงานฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม
- ทำการจัดทำอุปกรณ์และสื่อการฝึกอบรมทั้งในด้านของ เอกสาร หนังสือ วีดิทัศน์ รวมไปถึง การจัดทำประกาศนียบัตร การจัดเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการจัดการฝึกอบรม เช่น เครื่องเขียน อุปกรณ์สำนักงาน เป็นต้น
- จัดทำจดหมายข่าวในการประชาสัมพันธ์งาน และทำการจัดส่งไปให้กับลูกค้าซึ่งของ
- จัดทำข้อมูลการฝึกอบรมที่ได้จัดการฝึกอบรมในแต่ละประเทศโดยจัดเก็บเป็นข้อมูลตามประเทศที่ได้ทำการจัดการฝึกอบรมเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนางานฝึกอบรม
- จัดการเรื่องการเดินทางไปยังต่างประเทศของเจ้าหน้าที่ภายใน